

3.Нагнибіда В. І. Теоретичні засади правозастосування: поняття, ознаки, види. *Університетські наукові записки*. 2019. № 3. С. 33-42.

4.Романюк Я. М. Загальні підходи до розуміння стадій правозастосування у цивільному судочинстві. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2017. № 1. С. 39-43.

ДЕЯКІ ДОСЛІДНИЦЬКІ ПИТАННЯ ЩОДО СПРИЯННЯ МАЙБУТНЬОМУ РОЗВИТКУ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ДОВГОСТРОКОВИХ ДОСЛІДНИЦЬКИХ ІНФРАСТРУКТУР ЕКОСИСТЕМ

Любчич А. М.

*кандидат юридичних наук, старший дослідник, учений секретар
НДІ правового забезпечення інноваційного розвитку
НАПрН України*

Ключовим питанням екологічних досліджень є відповідь на складні питання, що виникають у зв'язку з грандіозними екологічними проблемами, з якими стикається людство. Розподілені інфраструктури екологічних досліджень важливі для підтримки оцінки впливу глобальних змін на ландшафти, екосистеми та суспільство. Ці інфраструктури повинні забезпечувати безперервність для вирішення довготермінових змін, але бути достатньо гнучкими, щоб реагувати на швидкий суспільний і технологічний розвиток, який змінює пріоритети досліджень.

Створення та функціонування дослідницьких інфраструктур має базуватися на стратегічному плані досліджень. Багато аспектів глобальних змін важко передбачити, оскільки швидкі суспільні зміни та технологічний розвиток можуть мати невідомі, непередбачені та потенційно взаємодіючі наслідки для екосистем і соціальних систем. Таким чином, необхідно регулярно переглядати довгострокові дослідницькі стратегії, щоб забезпечити найбільш відповідне коригування існуючих дослідницьких інфраструктур.

Основною вимогою для вирішення цих питань є подальший розвиток схем моніторингу біорізноманіття, які представляють широкий спектр таксономічних груп, трофічних рівнів, ознак видів, функціональних типів, середовищ існування та екосистем. Щоб досліджувати взаємозв'язки між угрупованнями видів і функціонуванням екосистеми, вимірювання біорізноманіття та абіотичних змінних необхідно скоординувати в просторі та часі. Дослідницькі інфраструктури повинні будуть відповідати встановленим стандартам даних, щоб підвищити сумісність. Це максимізує потенціал для висновку про функціональність окремих видів і сукупностей, а також допоможе розробити індекси функціонального різноманіття, які працюють у часовому та просторовому масштабах. У міру того, як стає доступною більше інформації про ознаки, слід посилювати зусилля зі збирання такої інформації в базах даних ознак [1, с. 2909].

Приблизно одна третина ґрунтів у світі вважається деградованою, тобто їх здатність надавати екосистемні послуги значно зменшена [2]. Основні загрози включають зменшення органічної речовини ґрунту, ерозію, зсуви, забруднення,

ущільнення, зменшення біорізноманіття, засолення, підкислення, евтрофікацію та опустелювання.

Обмеження, пов'язані з інфраструктурою, є однією з причин, чому ця складність поки що розглядалася лише в обмеженій мірі. Наприклад, існують змінні, які майже не враховуються в поточних програмах моніторингу, такі як взаємодія між організмами. Отже, екосистемні послуги, засновані на таких взаємодіях, не можуть бути кількісно оцінені належним чином, наприклад, запилення. Інші змінні недостатньо виміряні в просторі та часі, а методи не узгоджені. Це ускладнює широкомасштабні аналізи, які вимагають порівнянних і масштабованих даних.

Методологічні досягнення в багатьох галузях дослідження екосистем з новими технологіями забезпечать більшу кількість і якість вимірювань. Це, безсумнівно, збільшить здатність розуміти складні процеси в просторових масштабах, які раніше не могли розглядатися. Однак нові методи можуть поставити під загрозу безперервність довгих часових рядів, створених більш традиційними методами, коли перші не повністю сумісні з останніми. Крім того, існують також ризики того, що нові методи будуть швидко витіснені технологіями наступного покоління, перешкоджаючи подальшій розробці надійних часових рядів. Дослідницькі інфраструктури мають бути гнучкими щодо нових методів, але нам потрібні стратегії для забезпечення послідовності та порівнянності вимірювань у часі.

Для вирішення складних наукових питань потрібні складні дослідницькі інфраструктури, які функціонують у довгостроковій перспективі та охоплюють великі просторові масштаби, а також численні виміри екосистем і соціально-екологічних систем. Об'єднана мережа сайтів LTER, платформ LTSER і обсерваторій критичних зон пропонує великий потенціал як розподілена інфраструктура. Важливим завданням є гармонізація змінних і методів, а також інтеграція та доступ до даних. Для досягнення цієї мети важлива тісніша співпраця з іншими моніторинговими мережами та ініціативами. Вирішення складних питань також вимагає поєднання експериментів, спостережень, моделювання та порівняльних досліджень. Здатність гнучко реагувати на проблеми, що виникають у просторі та часі, є ключовою вимогою для майбутніх дослідницьких інфраструктур. Нарешті дослідницькі інфраструктури повинні забезпечувати трансдисциплінарні дослідження, які виходять за рамки природничих наук. Платформи LTSER слід розвинути в пілотні зони, які дозволять дослідникам, менеджерам та особам, які приймають рішення, робити вибір, заснований на фактичних даних, який зосереджується на пошуку балансу між збереженням ландшафтів і вимогами, які висувають до них різні зацікавлені сторони.

ЛІТЕРАТУРА

1. J. Kattge, S. Diaz, S. Lavorel, C. Prentice, P. Leadley et al. Try - a global database of plant traits. *Glob. Chang. Biol.* 2011. №17. Pp. 2905-2935.
2. Status of the World's Soil Resources (SWSR) – Main Report Food and Agriculture Organization of the United Nations and Intergovernmental Technical Panel on Soils. Rome. 2015. URL: <http://www.fao.org/3/a-i5199e.pdf>.

ЕКОЛОГО-КРИМІНОЛОГІЧНЕ ПРОГНОЗУВАННЯ ЗЛОЧИННОСТІ

Марко С. І.

*кандидат юридичних наук, доцент
доцент кафедри кримінального процесу
та криміналістики факультету № 1
інституту підготовки фахівців для підрозділів слідства
Львівського державного університету внутрішніх справ*

Подальше формування ефективної системи запобігання кримінальним правопорушенням в Україні неможливе без отримання достовірного й обміркованого аналізу та використання отриманих даних стану злочинності щодо прогнозування його тенденцій на майбутнє та планування заходів запобігання [1, с. 68].

Кримінологічне прогнозування – це ймовірнісне судження про майбутній (після певного часу або проведення певних заходів) стан злочинності, її детермінанти, можливості профілактики, що включає кількісну та якісну характеристики передбачуваних змін. Прогнозування злочинності має дати відповіді на питання щодо основних показників злочинності (рівень, структура, характер, динаміка) у майбутньому та її детермінантів [2, с. 340]. Кримінологічне прогнозування є самостійною частиною юридичного прогнозування, що має власні цілі, завдання, методи. Екологічне прогнозування, в свою чергу, становить частину кримінологічного прогнозування, має аналогічні механізми і закономірності.

Мета екологічного прогнозування – встановлення найзагальніших показників, що характеризують розвиток (зміну) екологічної злочинності в перспективі, виявлення небажаних тенденцій і закономірностей, відшукування способів їх зміни в необхідному напрямку.

Для досягнення зазначеної мети, а також її забезпечення, доцільною є постановка та вирішення наступних завдань: встановлення всіх причин, що мають істотне значення для розробки перспективних планів; прийняття управлінських рішень; вироблення загальної концепції боротьби з екологічною злочинністю; вибір оптимального шляху вдосконалення діяльності органів, які здійснюють боротьбу з кримінальними правопорушеннями проти довкілля; встановлення можливих змін у стані, рівні, структурі та динаміці злочинності в майбутньому; визначення можливостей появи нових видів кримінальних правопорушень та «відмирання» наявних, а також причин та умов, здатних вплинути на це; встановлення можливої появи нових категорій екологічних злочинців.

Необхідно вказати на важливі технічні вимоги у вирішенні поставлених завдань задля досягнення зазначеної мети: обов'язкова наявність достовірної статистичної інформації з усіх напрямів, що цікавлять (сюди слід включати також інформацію про латентні екологічні злочини); наявність якісних методик опрацювання статистичної інформації; наявність системи застосування прогнозів у діяльності практичних органів та інших зацікавлених суб'єктів. При цьому, характеристика війни як негативного соціального явища має бути домінантною при описі прогнозного фону